

Armoede uitsluiten is een van de levensidealen van Marcel Cloet, de voorzitter van Welzijnszorg. Als priester van het bisdom Brugge woont hij inmiddels al vele jaren in Brussel, waar hij onder meer verantwoordelijk is voor de Nederlandstalige pastoraal in Sint-Gillis. Met armoede en uitsluiting wordt hij dus dagelijks geconfronteerd. Deze uit de wereld helpen is wat hem betreft zonder meer een goddelijk gebod.

Erik De Smet

‘Inderdaad, het evangelie stoort’

GEPOKT en gemazzeld in de christelijke arbeidersbeweging, dat is de voorzitter van de adventsactie Welzijnszorg. Voor Marcel Cloet begon het als proost van de arbeidersbeweging in Ieper en later van KAJ-nationaal. De methode van Cardijn zit hem in het bloed. Het waren ook de roerige jaren na mei '68, met het appél van de 'rode' Braziliaanse bisschop Helder Camara: „Geef ik voedsel aan de armen, dan noemen ze mij een heilige. Vraag ik waarom de arme geen voedsel heeft, ben ik een communist.”

Na een tussenstop als pastoor in De Panne verkaste de geboren Pittemenaar naar Brussel als pastoor van KWB en vervolgens van de internationale KWB. In 2000 vroeg Welzijnszorg hem als haar voorzitter. Na afloop van zijn mandaten in de arbeidersbeweging bleef Marcel Cloet in de hoofdstad.

– *Wat trekt u zo aan in Brussel, dat u er nog steeds woont en werkt?*

Ik zocht een pastorale opdracht in de lijn van datgene waarmee ik jaren bezig was: de Kerk als dienst aan de wereld en de mensen, en van daaruit verkondigen en viëren. De eerste christelijke gemeenschappen trokken mensen aan, omdat ze zo sterk vorm gaven aan de diaconie. „Niemand onder hen leed enig gebrek”, zo lezen we in het boek Handelingen.

Mijn pastorale engagement was altijd sterk maatschappelijk betrokken. Mensen horen zich te bekeren, maar de structuren evenzeer. Mijn persoonlijke engagement raakte met de jaren meer betrokken op de grootstad. Hier word je, meer dan elders, met de neus op de feiten geduwd. Veertig procent van de kinderen in Brussel groeit op in een gezin dat geen inkomen heeft uit arbeid. Eén op vier Brusselaars leeft onder de armoedegrens. Twintig procent van de Brusselse jongeren verlaat de school zonder diploma. (Heftig) Beseffen we wel de betekenis van deze cijfers? In Sint-Gillis, waar ik woon, leven ongeveer vijfduizend inwoners geheel of gedeeltelijk van het ocmw. Dat heeft te maken met concentratie van vluchtelingen, mensen zonder wettig ver-

© Luc Gordts

blijf, lieden die in de stad de anonimiteit zoeken.

– *Armoede heeft een kleur, om het zo te zeggen. Waarom voerde Welzijnszorg nog nooit campagne met migranten als thema? Angst om aan populariteit in te boeten?*

Ik hoop alvast dat ooit eens een thema aan hen wordt gewijd. Mensen zonder wettig verblijf worden hier immers als paria's behandeld en leven in mensonwaardige omstandigheden. De discriminatie van migranten op de arbeidsmarkt is wraakroepend. In Molenbeek is zestig procent van de allochtone jongeren werkloos. Tegen hen zegt de samenleving daarmee dat ze er niet bijhoren. Dat is een tikkende tijdbom! Vanuit mijn verleden in de KAJ weet ik drommels goed dat die jongeren willen leven én werken zoals iedereen, maar dat zij op muren stoten. Als Kerk moeten wij hun stem versterken zijn. Alvast ik wil niet zwijgen.

– *We hebben mutualiteiten, vakbonden, welzijnswerk. Er zijn zoveel vangnetten in onze samenleving, en toch stijgt het aantal armen. Is dat niet frustrerend?*

Inderdaad, de kloof tussen arm en rijk vergroot. Wie minder meekaan, boert achteruit. En zonder onze sociale zekerheid zou de armoede zich nog ongenadiger tonen. Als Kerk moeten we die solidariteit verdedigen. Klopt, dat is politiek bedrijven. We mogen het aanklagen dat onze regering de belastingen wil verminderen zonder te zeggen waar er gesnoeid wordt. Vervangingsinkomens hinken achterop tegenover de lonen. Tegelijk swingen de prijzen van voeding en energie de pan uit. De koopkracht daalt. Voor wie maandelijks met amper 700 euro moet rondkomen, is deze toestand ronduit dramatisch.

– *Hoe kunnen we vorm blijven geven aan solidariteit?*

Allereerst door de armen in zijn waardigheid te herstellen, door mensen hun zelfwaarde terug te geven. Een dakloze zei me eens dat hij het gevoel had dat iedereen hem aankeek als was hij

stont. Treffend vind ik ook de uitspraak dat er tussen arm en rijk een muur verrijst. Soms wordt een gat geslagen om wat voedsel en kleding door te geven, maar de muur wordt nooit afgebroken.

Net daarom vind ik de Welzijnschakels zo'n krachtig instrument. Op die manier samen groep vormen benadert voor mij de christengemeenschap van de Handelingen. We moeten ook vermijden de schuld bij mensen te leggen. Individueel falen verhuult het falen van de maatschappelijke structuren. *Arm maakt ziek, ziek maakt arm* (de campagne van Welzijnszorg enkele jaren terug, *n.d.t.*) toonde dat goed aan.

We moeten de oorzaken van de uitsluiting blootleggen. Solidariteit is ook inzicht krijgen in de toestand van armen. Vertellen de cijfers ons dat kinderen uit kansarme gezinnen duidelijk minder slagen op school, dan moeten we dat grondig durven uit te klaren. En vanuit het verworven

inzicht actie durven te ondernemen. En ja, dat heeft politieke gevolgen. Daarom moeten we bondgenoten zoeken. Dit jaar werkt Welzijnszorg bijvoorbeeld samen met drie onderwijskoepels, dus ook met het gemeenschapsonderwijs. Als je politiek wat wilt realiseren, moet je breed mobiliseren. Tegelijk beschouwt de buitenwacht Welzijnszorg wel degelijk als een organisatie die werkt vanuit een christelijke inspiratie.

– *Welzijnszorg is een adventscampagne. Wat is de band tussen armoede uitsluiten en uitkijken naar Kerstmis?*

In de advent verwoorden de lezingen van Jesaja voortdurend het visioen van gerechtigheid. De verwachting leeft dat een koning/Messias zal komen, die ons gerechtigheid brengt. „De kleinen zal Hij recht verschaffen”, zo lezen we in de Bijbel. Vandaag zijn dat de illegale en uitgebuite mensen.

En er is de figuur van Maria. Zij zingt in het magnificat: „Armen en kleinen maakt Hij groot.” Recht zal ooit zegevieren, armoede worden teruggedrongen. We moeten blijven geloven dat dit ooit werkelijkheid wordt. Dit is een op maat gesneden spiritualiteit voor Welzijnszorg. „Er zullen onder u geen armen zijn”, zo zegt de Heer. Daar zijn wij nog ver van af. Maar het is tegelijk een belofte zowel als een goddelijk gebod.

– *De advent is inderdaad een tijd van bekering. Hoe kunnen wij die invullen?*

Hoe ver kunnen wij in onze solidariteit gaan? Het evangelie roept ons op de naaste van de arme te worden. Hoe? Ieder draagt bij volgens mogelijkheden, ieder ontvangt volgens behoeften. We voelen vandaag de druk op de mechanismen van de solidariteit toeneemen. We mogen niet toestaan dat het systeem wordt ondergraven.

Inderdaad, het evangelie stoort. Maar laat ik me wel voldoende storen, dat vraag ook ik me vaak af. Dienstbaarheid is getuigenis afleggen van het evangelie. We moeten dat blijven doen, ook wanneer onze rangen uitdunnen. Vooral concreet handelen en daardoor vragen oproepen, dat is voor mij getuigen. Hier van hangt de geloofwaardigheid van ons geloof af.

Dienstbaarheid is getuigenis afleggen van het evangelie. We moeten dat blijven doen, ook wanneer onze rangen uitdunnen